

דף מקורות - ירושלים – נוה שאנן

השיעור השבועי של הרב יצחק חי זאגא בבית הרב קוק, אור לי' אייר תשע"ח

א. **ישעיהו לג' ב'** - חזה ציון קרית מועדנו עיניך תראינה ירושלם נוה שאנן אהל בל יצען בל יסע יתדתיו לנצח וכל חבליו בל ינתקו. **מצודת ציון** - שאנן - ענין השקט ושלוה כמו שאנן מואב (ירמיה מח). **מגילה יב'** - ויאמר המלך לחכמים, מאן חכמים, רבנן.. אל' דיינה לי'. אמרו היכי נעביד? נימא ליה קטלה, למחר פסיק ליה חמריה ובעי לה מינן. נימא ליה שבקה, קא מזלזלה במלכותא. אל' מיום שחרב בית המקדש וגלינו מארצנו ניטלה עצה ממנו, ואין אנו יודעין לדון דיני נפשות. זיל לגבי עמון ומואב, דיתבי בדוכתייהו כחמרא דיתבי על דורדייה. וטעמא אמרו ליה דכתיב 'שאנן מואב מנעוריו ושקט הוא אל שמריו ולא הורק מכלי אל כלי ובגולה לא הלך על כן עמד טעמו בו וריחו לא נמר'. **רש"י** - שמתוך שהאדם שקט דעתו מיושבת עליו.. וסיפיה דקרא על כן עמד טעמו בו וריחו לא נמר. **י'מינה מ'** – ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל כי הנני מושער מרחוק ואת זרעך מארץ שבים ושב יעקוב ושקט ושאנן ואין מחרדי.

ב. **שמות רבה כט'** - אמר ר' אבדימי דמן חיפה כ"ב אלף ירדו עם הקב"ה לסיני שנאמר (תהלים סח) רכב אלוקים רבותים אלפי שאנן, הנאים והמשובחים, יכול אע"פ שהיו רבים דחוקים היו ת"ל שאנן שאנן והשקט. **פיטו** - שנאנים שאננים.. **מאור שמשו יצא** - ושמא תאמר מתוך שרבים היו דחוקים היו רצה לומר, שדחוקו את עצמן לעלות, וכל אחד אמר 'אנא אמלוק', כאשר היה בעולם התהו קודם התיקון.. על זה אמר 'שאנן' - שאנן והשקט. **ישעיהו יא'** - וסרה קנאת אפרים וצרי יהודה יכרתו אפרים לא יקנא את יהודה ויהודה לא יצר את אפרים.

ג. **אורות התחיה לח'** - החכמה שמתרבה מתוך קנאת סופרים, כיון שבאה מתוך קנאה סופה להרקב, וכל רקבון יש בו סרחון, וזאת היא חכמת סופרים שתסרח בעקבתא דמשיחא וע"י סרחון זה תתבטל צורתה הקודמת, ויוחל להיות מאיר אור הנשמה של החכמה העליונה מכל קנאה, שהיא למעלה מחכמת סופרים, היא החכמה שתצא לאור ע"י שיר חדש ושם חדש אשר פי ד' יקבנו. "ויהי כזית הודו וריח לו כלבנון". **ישראל ותחיתו בל'** - מתוך גודל הכללות הנדרש להיות בעקבתא דמשיחא, יש שמתבלבל העולם עד שלא יוכל האדם למצא את בחינתו וערכו ויחוג וינוע מתלמוד אל תלמוד, ועמים רבים מתבלבלים ואינם יודעים גם הם את מקום אחיזתם ומטרת כווניתם, "ונוע תנוע ארץ כשסור והתנוודדה כמלונה, וכבד עליה פשעה ונפלה ולא תוסף קום, והיה ביום ההוא יפקד ד' על צבא המרום במרום ועל מלכי האדמה על האדמה". הפקידה היא לא הכבדה וכליון כי אם חליף מעמדים ותכונות, ומתוך עמק החשך יתעודד ישראל לאחוז באור תורתו.. ואז נתיבות עולם יאירו לפניו ויחזיקו במעוזו.. ותורה חוזרת ללומדיה ובשובה נוחת וישעו.

ד. **עמוס ו'** - היו השאננים בציון והבטחים בהר שמתון.. **בד"ק** - שמתון היתה ראש הממלכה לישראל, וציון ראש ממלכת יהודה, ואמר אוי להם לעשירים אשר בהם שהם שאננים ובוטחים שלא תבא עליהם רעה ואינם חולים וכואבים על אשר גלו בני ישראל.. **ירמיהו ד'** - ואמר אהה ד' אלוקים אכן השא השאת לעם הזה ולירושלם לאמר שלום יהיה לכם ונגעה חרב עד הנפש. **רש"י** - לשון הנחש השיאני, שנביאי השקר נבאים לכם שלום יהיה לכם. **בראשית ג' יג'** - ..ותאמר האשה הנחש השיאני ואלכ. **רש"י** - השיאני – הטעני.. **תהלים קנב'** - רבת שבעה לה נפשנו הלעג השאננים הבוז לגאיונים. **ישעיהו כד'** - נשאר בעיר שמה ושאייה יכת שער. **רש"י** - על ידי שאיית גלמוד שיהו הבתים שואין מאין יושב יוכנו השערים ע"י מזיקין. **שבת סג** - ..המגדל כלב רע.. רחב נחמן בר יצחק אמר, אף פורק ממנו יראת שמים, שנאמר ויראת שדי יעזוב (איוב ו'). **עין א"ה שבת ב' פ"ו סח** - ..המתגדר באבהת שמים מקולקלת מפני עזיבת היסוד של כנסת ישראל, הבית אשר ממנו יכון עולם רמז בס"ת 'ויראת ש-די יעזוב', ובר"ת למפרע הכח המהרס, 'ושאייה יוכת שער'..

ה. **קובץ ד' לו'** - אותו השטטשוש המיני נטל את היסוד הבריאי של תקומת אור התורה בעולם החיים והמעשה, גרש את השכינה המתחתונים, כמעשה דורות הרשעים, ונטה ידו להתמכר בכשפים, ובכל הזיות המכחישים פמליאי של מעלה. ומתוך כך יסוד התורה הרעננה, המחיה את העולם ומרבה בו שלום ואחווה ואהבת אמת וצדק, חכמה ושכל טוב, חדוה זיו חיים, נחלש בעטיו של נחש צפעוני זה שאיה יוכת שער, אשר אחריתו עדי אובד וימחה מן העולם..

ו. **קובץ ו' פז'** - ..כשבאה ההשדדלות של התרדמות השכל בשם האמונה, בשם יראת שמים, בשם שקידת התורה ועשיית המצות, הרי הוא שקר נורא וטומאה מזוהמה, שחייבים קדושי עליון, עבדי ד' הטהורים, לצאת חלוצים להציל את העולם, את ישראל, את התורה, את האמונה ואת כל קודש ד', מיד המחבלים הללו, יהיו מי שיהיו.. ועל כל פנים לכבד אנחנו צריכים את הטוב שברצונם.. ובהתחברותם של היסודות השונים יצא לאור האמת הטוב, האומץ והחיים, וכימי עולם יפיע אור על ישראל.. וישב עמי בנוה שלום ובמנוחות שאננות ובמשכנות מבטחים..

ז. **אדרא רבא נשא קלז'** - תנא בצניעותא דספרא מהו עיך תראנה ירושלם נוה שאנן, וכי ירושלם נוה שאנן הוא והא כתיב צדק ילין בה, ובאתר דאשתכח צדק לאו שקיט ולאו שאנן הוא, אלא.. נוה שאנן לעתיק יומין אתמר דההוא עינא שקיט ושאנן, עינא דרחמי.. ובגין כך כתיב עיך תראינה חסר יו"ד.. ותאנא כתיב (דברים יא) עיני ה' אלוקייך בה.. ולזמנא דאתי ישתכח בה עינא חד דרחמי, עינא דעתיקא דעתיקין, הדא הוא דכתיב (ישעיהו נד) וברחמים גדולים אקבצך, כיון דאמר רחמים מהו גדולים אלא אית רחמי ואית רחמי, רחמי דעתיק דעתיקין אינון אקרין רחמים גדולים..

ח. **אורות התחיה כו'** - מאמין הוא העם כולו, שאין גלות עוד אחרי הגאולה ההולכת ומתחלת שלפנינו, ואמונתו העמוקה הזאת היא בעצמה רז קיומו היא.. **אורות התחיה מד'** - השלוה הגשמית שתבא לחלק מהאומה, אשר ידמו שכבר באו למטרתם כולה, תקטין את הנשמה.. השיאפה לאידיאלים נשאים וקדושים תחדל, וממילא ירד הרוח וישקע, עד אשר יבא סער ויהפך מהפכה, ויראה אז בעליל כי חוסן ישראל הוא בקודש עולמים, באור ד' ובתורתו..

